

Ефективна комунікація	Самоконтроль	Емпатія	Кооперація	Розв'язання проблем	Запобігання конфліктам та розв'язання їх	Асертивність	Самооцінка, самоповага	Повага до прав людини	Гендерна чутливість	Активне громадянство

Характер людини

Мета

Мотивувати учнів до самовдосконалення, обрання гідних зразків для наслідування.

Очікувані результати

Наприкінці заняття учні:

- *називають* ознаки доброго характеру;
- *розповідають* про людей, які можуть бути взірцем для наслідування.

Обладнання і матеріали

- Класна дошка і кольорова крейда або фліпчарт і фломастери.
- Комп'ютер, доступ до інтернету, мультимедійний проектор (*бажано*).

Що підготувати заздалегідь

- Роздрукувати Роздавальні матеріали для учнів.
- Перевірити презентацію та відео до теми.

Орієнтовний план уроку

Стартові завдання	15 хв
Руханка «Австралійський дощ»	4 хв
Бесіда «Добрий характер»	6 хв
Робота у групах	17 хв
Підсумкові завдання	3 хв
<i>Усього тривалість</i>	<i>45 хв</i>

Рекомендації щодо проведення уроку

Робота у групах

Якщо у вашому класі мала кількість учнів, можна виконати це завдання в парах.

Відкритий мікрофон

Якщо у класі понад 20 учнів або не вистачає часу, виконайте вправу в парах.

Стартові завдання (повторити попередній матеріал і перейти до нового)

1. Зворотний зв'язок. Запитайте учнів: «Про що ми говорили на минулому уроці»? Вислухайте відповіді охочих, підсумуйте їх.
2. Повторення правил. Запитайте учнів, яких правил дотримуватися легше, а яких — важче.
3. Оголошіть тему уроку: «Сьогодні ви дізнаєтеся, що таке характер, який характер вважається добрим».
4. Інформаційне повідомлення (пояснити термін «характер»).

Слово вчителя: «Психологічні особливості людини виявляються в її характері. Слово "характер" у перекладі з грецької означає "печатка" або "відбиток". Характер виявляється у стосунках людини з оточенням та її вчинках. Наприклад, Максим — відповідальний, на нього завжди можна покласти, а Костик — легковажний, йому краще нічого не доручати. Оксана — сором'язлива і трохи відлюдкувата, а її сестра Марічка — дуже товариська».

5. Вправа на знайомство. Запропонуйте учням записати своє ім'я у стовпчик і навпроти кожної літери написати свої риси характеру, що починаються на кожну букву.

Наприклад:

- О — охайна
- К — кумедна
- С — співчутлива
- А — артистична
- Н — наполеглива
- А — активна.

- Якщо учні не можуть дібрати слово на якусь букву (наприклад, «и»), вони можуть пропустити її.

Запитання для обговорення:

Які риси характеру характеризують:

- ставлення до себе (*скромний, хвалькуватий, самокритичний, честолюбний...*);
- ставлення до інших людей (*тактовний, ввічливий, співчутливий, брутальний, нахабний...*);
- ставлення до праці (*старанний, пунктуальний, безвідповідальний...*);
- ставлення до речей (*ощадливий, акуратний, марнотратний, неохайний..*).

Підсумуйте: «Риси характеру виявляються в наших вчинках і стосунках з людьми».

Руханка «Австралійський дощ» (запобігти втомі)

- Запропонуйте учасникам стати в коло і проведіть руханку «Австралійський дощ».

Слово вчителя: «Друзі, чи знаєте ви, що таке австралійський дощ? Якщо ми будемо уважними, то почуємо, який він. Я показуватиму рухи, а ви повторюватимете їх по черзі лише після того, як ваш сусід праворуч почне виконувати цей рух.

— В Австралії піднявся вітер (терти долоні).

— Починає накрапати дощ (клацання пальцями).

— Дощ посилюється (почергове плескання по грудях).

— Починається справжня злива (плескання по ногах).

- А ось гроза, справжня буря (тупотіння ногами).
- Але що це? Буря почала вщухати (плескання по ногах).
- Злива перетворюється на дощ (плескання долонями по грудях).
- Рідкі краплі падають на землю (кляцання пальцями).
- Вщухає вітер (терти долоні).
- Сонце (руки догори)».

Бесіда «Добрий характер» (проаналізувати ознаки доброго характеру)

Слово вчителя: «В юності люди шукають взірці для наслідування, намагаються бути схожими на своїх друзів, батьків, молодіжних кумирів. Тому важливо навчитися розрізняти позитивні й негативні риси характеру, щоб обирати гідні моральні орієнтири».

1. Запропонуйте учням по черзі вголос зачитати ознаки доброго характеру із Роздавальних матеріалів для учнів.

Що таке добрий характер

Ми живи різні, однак у людей із добрим характером є деякі ознаки, спільні для різних культур і народів.

Вони виснажують доміру

Відмовляються підкувати, брехати, красти, копати шпандати. Щері й послідовні – говорять те, що думають, і роблять те, що обіцяють.

Вони демонструють повагу

Прислухаються у спілкуванні, толерантні, мають гарні манери. Цінують інших людей, з повагою ставляться до чужого майна. Поводяться згідно із правилами: «Стався до інших так, як ти хочеш, щоб вони ставилися до тебе».

Вони відмовляються

Мають високий рівень самоконтролю, перш ніж щось сказати чи зробити, прагнуть проаналізувати можливі наслідки. Беруть на себе відповідальність за свої рішення і не замилюють інших людей чи об'єктами. Завжди намагаються знаходити те, що обидки, навіть коли щось пішло не так, як планувалося.

Вони справедливі

Завжди грають за правилами і чинять по совісті. Відкриті, готові вислухати і вразити інтерес всіх сторін. Нікому не віддають перевагу, не дають за стереотипами, не мають упередженого ставлення, виступають проти дискримінації.

Вони турботливі

Здатні на співчуття, аналізують турботу про інших, завжди готові допомогти рішенням, друзям, сусідам, стороннім людям, які цього потребують.

Вони добрі громадяни

Завжди суцільні, поважають етичні норми, керуються загальнолюдськими моральними цінностями й не замилюють в етичних ситуаціях власних бажань – дбають про захист демократичних свобод, прав людини, їх завжди захищають і мають. Часто працюють не за матеріальною винагородою, а за ідеєю.

Підсумуйте: «Люди з добрим характером роблять наш світ кращим, тому треба намагатися розвивати в собі такі риси».

Робота у групах (навести приклади людей, які можуть бути взірцем для наслідування)

1. Об'єднайте учнів у чотири групи («зима», «весна», «літо», «осінь»).
2. Запропонуйте групам скласти і представити словесний портрет реальної людини чи літературного персонажа, про якого можна сказати, що в нього добрий характер і він може бути взірцем для наслідування (Завдання 1 у Роздавальних матеріалах для учнів).

3. Перегляньте відео «Людина з черги».

<http://autta.org.ua/ua/materials/material/CHelovek-iz-ocheredi/>

Запитання для обговорення:

- Чому хлопець купив торт для бабусі та дівчинки? *(Одного разу його мама не мала змоги купити йому торт на день народження, але незнайомий чоловік купив його для них.)*
- Що хлопець попросив в обмін на свій добрий вчинок? *(Щоб дівчинка, як підросте, допомагала іншим, якщо матиме змогу.)*
- Ким виявився чоловік, який купив торт для хлопчика? *(Дідусем цієї дівчинки.)*

Підсумкові завдання (закріпити набуті знання)

1. Зачитайте підсумки:
  - Важливу роль у житті людини відіграє характер. Він виявляється у її стосунках з оточенням та у її вчинках.
  - Спадковість і соціальне оточення людини роблять свій внесок у формування характеру, однак вплив творчого «Я», самовиховання набагато сильніший.

- Люди з добрим характером мають спільні риси: демонструють повагу, викликають довіру, вони справедливі, турботливі і є добрими громадянами.
2. Вправа «Відкритий мікрофон». Запропонуйте учням по черзі продовжити фразу: «На цьому тренінгу мені запам'яталося ...»
  3. Домашнє завдання *(діти виконують за бажанням)*
    - Запропонуйте учням переглянути фільм «Із 13 у 30» до наступного уроку.

<http://autta.org.ua/ua/materials/material/lz-13-v-30/>